

Pedagogisch werkplan 2019 Psz de Wadlopertjes

SKOS. Samen groot worden.

Inhoudsopgave

Voorwoord

Deel 1 Algemeen

- 1.1 Pedagogische doelstellingen SKOS
- 1.2 Als kinderen je een zorg zijn
- 1.3 Pedagogische doelen wet kinderopvang
- 1.4 De peuterspeelzaal: een slimme start
- 1.5 Interactievaardigheden

Deel 2 Hoe werkt het in de praktijk van de Wadloper(tjes)

- 2.1 Onze peuterspeelzaal
- 2.2 Interactie tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen
- 2.3 De kracht van de groep
- 2.4 De buitenruimte: de wereld aan je voeten
- 2.5 Binnen spelen: mogelijkheden te over
- 2.6 Ons activiteiten aanbod: uitdagend en stimulerend
- 2.7 Diversiteit
- 2.8 Oudercontacten
- 2.9 Contacten met de basisschool
- 2.10 Contacten in de wijk

Deel 3 Bijlagen:

- 3.1 Seksuele opvoeding
- 3.2 Vier ogen en oren principe
- 3.3 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling
- 3.4 Ondersteuning indien er één beroepskracht op onze PSZ aanwezig is

SKOS. Samen groot worden.

Voorwoord

Beste ouder(s) en verzorger(s),

Het doet ons plezier dat u interesse toont in het pedagogisch werkplan van onze peuterspeelzaal.

De SKOS is een unieke, eigentijdse kinderopvangorganisatie die vanuit een sterke pedagogische visie verschillende vormen van opvang aanbiedt op kinderdagverblijven, buitenschoolse opvanglocaties en op peuterspeelzalen. Iedere locatie leidt daaruit een pedagogisch werkplan af. Wanneer u dit leest, krijgt u een kijkje in de keuken: we laten zien hoe we op deze peuterspeelzaal de visie van de SKOS in de praktijk brengen.

We brengen professionaliteit en plezier samen. We zorgen en ontzorgen. We vertrouwen op ons eigen kunnen én op het kunnen van de kinderen. Groot worden doe je samen bij de SKOS. En dat maakt dat kinderopvang bij ons meer is dan opvang alleen.

Heeft u na het lezen van het pedagogisch werkplan nog vragen? Stel ze gerust aan onze pedagogisch medewerkers of neem contact met mij op. We informeren u graag verder.

Met vriendelijke groeten,

Anke Diepstra
VVE coördinator
Telefoon 06-40 16 76 94
Email: a.diepstra@skos.nl

SKOS. Samen groot worden.

Welkom bij de groeiclub.

Wij vinden dat kinderopvang meer is dan opvang alleen.

Kinderopvang is een waardevolle toevoeging aan de ontwikkeling van het kind. Juist door de kracht van de groep kan een kind stevig opgroeien, tot een zelfstandig en sociaal ontwikkeld mens.

Daarom bieden wij kinderen een uitdagende en stimulerende omgeving in onze kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang. Een plek waar bovendien ruimte is voor rust en geborgenheid.

En waar een sfeer van persoonlijke aandacht en onderling vertrouwen heerst.

Op die manier groeien kinderen zowel individueel als sociaal.

Stevig groot worden, noemen we dat.

Daar geloven wij in.

Want juist de groep biedt volop unieke mogelijkheden en kansen.

Iedere dag weer.

SKOS. Samen groot worden.

SKOS. Samen groot worden.

Deel 1 Algemeen

1.1 Onze Pedagogische doelstellingen

De SKOS vindt, dat als je kinderen opvangt, je ze ook mee opvoedt. Wij zien onszelf als 'partner in opvoeding'. Wij stimuleren kinderen in hun ontwikkeling. De sociaal/emotionele ontwikkeling, de taalontwikkeling en de groei tot zelfredzaamheid/zelfstandigheid staan daarbij voor ons centraal. Deze uitgangspunten hebben we in onze pedagogische doelstelling vastgelegd:

De SKOS draagt, naast de verzorging, ook bij aan de opvoeding van de kinderen. Wij streven ernaar dat ieder kind goed toegerust op ontdekkingsreis gaat naar een zelfstandig bestaan. Wij bieden hen daarvoor een klimaat, waarin zij zich gerespecteerd, geborgen en veilig voelen en waarin zij respect hebben voor anderen en de omgeving. Wij ondersteunen het kind om zich op eigen tempo en binnen de eigen mogelijkheden te ontwikkelen, rekening houdend met de grenzen van de groep.

Met deze doelstelling zal iedereen het eens zijn. Waar het om gaat is, hoe je dat in praktijk brengt. Elke opvoeder, of het nu een ouder of een pedagogisch medewerker is, heeft daar eigen opvattingen over.

Omdat wij van de pedagogisch medewerkers vragen, dat zij professioneel handelen en het pedagogisch beleid van de SKOS vorm geven, heeft iedere locatie haar eigen pedagogisch werkplan geschreven. Dit pedagogisch werkplan wordt jaarlijks geactualiseerd en vervolgens met het team vastgesteld en met de oudercommissie besproken.

1.2 Als kinderen je een zorg zijn

Het boekje 'Als kinderen je een zorg zijn' geschreven door Thomas Lickona, is één van de pijlers van de pedagogische visie van de SKOS. Het beschrijft de ontwikkeling van een kind, waarbij de morele ontwikkeling – de ontwikkeling van het geweten – als belangrijkste invalshoek gebruikt wordt.

De ontwikkeling van het geweten, leren inschatten wat wel en wat niet kan, moreel besef zoals dat zo mooi heet, gaat namelijk in kleine stapjes.

SKOS. Samen groot worden.

De morele ontwikkeling verloopt in een aantal fases, waarbij 0-1 jarigen de eerste stappen naar zelfstandigheid zetten, de 2-3 jarige kinderen "een onafhankelijkheidsverklaring" aangaan die bij kinderen rond hun 4e jaar plaats maakt voor een periode van aanpassen.

Pedagogisch medewerkers zijn en worden geschoold in het kijken naar gedrag van kinderen met de (morele) ontwikkeling in hun achterhoofd. Eventuele problemen met gedrag van kinderen (zoals bijten, dwars zijn, driftbuien) kunnen door de link te leggen met deze ontwikkeling beter worden begrepen en ook adequater benaderd worden.

Vindt u het leuk om een samenvatting van dit boekje te lezen? U kunt het lenen op de peuterspeelzaal.

1.3 Pedagogische doelen uit de wet kinderopvang

Ook de wet Kinderopvang raakt het beleid. Deze wet omschrijft verantwoorde kinderopvang als volgt:

"Verantwoorde kinderopvang is kinderopvang, die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige omgeving".

De vier pedagogische doelen zijn:

1. Dat er op sensitieve en responsieve manier met kinderen om wordt gegaan. Daarbij is respect voor de autonomie, het stellen van grenzen en structuur van essentieel belang, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen voelen.
 2. Dat kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische-, cognitieve-, taal- en creatieve vaardigheden, waardoor kinderen in staat worden gesteld steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving.
 3. Dat kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, waarmee ze uiteindelijk steeds zelfstandiger relaties met anderen kunnen opbouwen en onderhouden.
 4. En dat kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.
- In dit werkplan is in de verschillende hoofdstukken beschreven op welke wijze deze pedagogisch doelen tot uiting komen op de locatie.

SKOS. Samen groot worden.

1.4 De peuterspeelzaal: een slimme start

In de peuterspeelzaal leren kinderen dingen die ze nodig hebben op weg naar de basisschool. Wij bieden ze daarvoor een uitdagende én veilige omgeving. Ze krijgen respect van hun leeftijdsgenootjes en leren dat ook te hebben voor anderen. In de peuterspeelzaal groeien kinderen op en is er aandacht voor de brede ontwikkeling van kinderen:

Spraak- en taalontwikkeling

Alle (dagelijkse) activiteiten stimuleren de mondelinge taalvaardigheid (spreken en luisteren) en de woordenschat. De pedagogisch medewerkers gebruiken de hele dag door taal. Ze benoemen wat een kind doet, hoort, ziet en wat zij zelf doen, horen en zien. Ze ondersteunen gesproken taal met gebaren en mimiek, zodat de informatie via verschillende zintuigen binnenkomt. Ook herhalen de pedagogisch medewerkers begrippen, zodat kinderen zich die begrippen eigen kunnen maken. Ze voegen nieuwe begrippen toe, zodat de woordenschat van kinderen steeds uitgebreid wordt. Door open vragen te stellen, doen ze een actief beroep op de taal en het denken van de peuters.

Kinderen leren veel van elkaar, ook talig. De inrichting van de ruimte in hoeken, zorgt voor spel in kleine groepen, waardoor er meer mogelijkheden zijn voor onderlinge communicatie.

Motoriek

Voor peuters is bewegen belangrijk. Ze hebben er plezier in en leren zo hun lichaam beheersen bij alledaagse dingen als eten, de trap op lopen en tanden poetsen. Onze pedagogisch medewerkers gaan veel met de kinderen naar buiten. Bij slecht weer doen ze binnen spelletjes met bewegen.

Sociaal-emotioneel

Kinderen tussen de twee en vier jaar zijn gevoelig voor lof en kritiek. Ze vinden het leuk om met leeftijdsgenootjes het dagelijks leven na te spelen. In de peuterspeelzaal doen ze bijvoorbeeld winkeltje of vadertje en moedertje.

Peuters worden zich bewust van hun gevoel en wat dat met ze doet. We leren ze op een speelse manier omgaan met bijvoorbeeld blij of boos zijn. Peuters zijn iedere dag bezig hun positie te ontdekken in het gezin, en daarbuiten. Ze merken dat er regels en grenzen zijn.

Zintuigelijke ontwikkeling

Kinderen zijn van nature creatief: altijd klaar om te ontdekken met hun hele lijf en met hun zintuigen (ruiken, proeven, voelen, horen) en uit te proberen. Bij ons kan dat. We knutselen veel met de kinderen en geven ze vrijheid om zelf iets te doen met de spelletjes die ze bedenken. Daardoor groeit hun zelfvertrouwen.

“Rekenprikkel”

Spelenderwijs wordt de rekenontwikkeling op gang gebracht. Door te wegen (bijvoorbeeld: wat is zwaarder?), meten (wat is groter?) sorteren (verzamel alle blauwe

SKOS. Samen groot worden.

blokken) en classificeren (alle paardjes van groot naar klein neerzetten) doen jonge kinderen spelenderwijs allerlei rekenervaringen op.

Het volgen van de ontwikkeling en kinderen die opvallen

Om de brede ontwikkeling van kinderen goed te kunnen volgen maken we gebruik het observatie- en registratie instrument "KIJK!". De pedagogisch medewerkers noteren wekelijks hun observaties in het systeem en als het kind 2,5 jaar, 3 en 3,5 jaar is wordt er geregistreerd. Deze registratie laat zien hoe de ontwikkeling van het kind verloopt met betrekking tot de verschillende ontwikkelingsgebieden. Deze uitkomsten, als het kind 3 jaar 3,5 jaar is, worden ook besproken met ouders. De KIJK! wordt ook door veel basisscholen gebruikt. De gegevens kunnen daardoor gemakkelijk 'verhuisd' worden van de peuterspeelzaal naar de basisschool, waardoor er een compleet beeld ontstaat van de ontwikkeling van het kind. Deze overdracht van gegevens vindt pas plaats als de ouder toestemming daarvoor heeft gegeven.

Als op basis van de observaties blijkt dat er zorgen over de ontwikkeling zijn, maken we gebruik van ons beleid 'kinderen die opvallen'. Daarin is beschreven wat wij onder zorgkinderen verstaan, welke stappen wij ondernemen en wie welke taken daarin heeft. Er wordt in samenwerking met de leidinggevende en in overleg met de ouders, een plan van aanpak gemaakt. Indien wenselijk nemen we in overleg met ouders contact op met de Jeugd Gezondheidszorg (JGZ) om hen te betrekken bij het maken van een gezamenlijk plan. De JGZ coördineert dan de zorg en kan verschillende vormen van ondersteuning inzetten ten behoeve van het kind en/of de ouders en/of de pedagogisch medewerkers. De pedagogisch medewerkers worden ondersteund bij het signaleren en doorverwijzen door hun leidinggevende. Daarnaast hebben we een interne deskundige die deel uitmaakt van ons eigen "zorgteam". Over het algemeen heeft de peuterspeelzaal jaarlijks contact met de wijkverpleegkundige van het consultatiebureau.

Voor- en vroegschoolse educatie

Voor- en Vroegschoolse Educatie (kortweg VVE) heeft als doel het tegengaan van onderwijsachterstanden bij kinderen. Hiervoor wordt het VVE-programma Uk en Puk gebruikt waarmee de brede ontwikkeling van de kinderen spelenderwijs wordt gestimuleerd. Er wordt gewerkt aan de hand van leuke thema's die de kinderen aanspreken. We sluiten met het aanbod van activiteiten nauw aan bij de initiatieven, de interesses, en de ontwikkelingsfase van het kind. De nadruk ligt hierbij op het aanbieden van betekenisvolle (spel)activiteiten binnen de belevingswereld van de kinderen. Het VVE-aanbod is daardoor afwisselend en uitdagend, maar vooral leuk: voor alle peuters!

Er is op de groep veel aandacht voor een 'rijke speelleeromgeving' met verschillende speelhoeken. Dit houdt in dat de ruimte zo is ingericht dat de nieuwsgierigheid van de kinderen wordt geprikkeld en de kinderen uitgenodigd worden om te experimenteren, te ontdekken en zich te verwonderen. Het thema is zichtbaar op de groep aanwezig. Bij elk thema worden de aankleding van de ruimte en van de speelhoeken zoveel mogelijk aangepast. Hierdoor wordt de betrokkenheid van kinderen gestimuleerd en het geeft de taalontwikkeling van de kinderen een extra impuls. In het vrije spel kunnen de kinderen

SKOS. Samen groot worden.

bijvoorbeeld de woorden en begrippen die ze net geleerd hebben namelijk herhalen en oefenen.

Een belangrijk doel van VVE is taalstimulering. Het (thema-gestuurde) taalaanbod vindt de hele dag plaats. De themawoorden komen daardoor regelmatig aan bod; niet alleen tijdens de (interactieve) kringactiviteit maar ook tijdens alledaagse situaties en door middel van liedjes, boekjes, verhalen, voorwerpen en de inbreng van de kinderen zelf. De taalstimulering vindt spelenderwijs plaats: er worden dus geen 'taallesjes' gegeven. De kinderen krijgen juist de kans om op speelse wijze mee te doen aan de thema-activiteiten, waardoor zij op natuurlijke wijze de nieuwe woorden en begrippen leren zeggen, begrijpen en eigen maken.

Door goed naar de kinderen te kijken en op basis van de uitkomsten van kindvolgsysteem KIIJK! weten de pedagogisch medewerkers welke interesses en behoeftes er bij de kinderen leven en hoe hun ontwikkeling verloopt. De pedagogisch medewerkers stemmen het VVE-aanbod hierop af. De doelen van het aanbod worden niet alleen voor de hele groep bepaald, maar ook voor de 'kleine groep' en de individuele kinderen. Naast het groepsgerichte aanbod dat voor alle kinderen geldt wordt er namelijk ook gewerkt met kleine groepen waarin de kinderen de activiteiten op hun eigen niveau aangeboden krijgen en waarin zij in hun eigen tempo spelenderwijs kunnen oefenen. Dit kan bijvoorbeeld een knutselactiviteit zijn, een (interactieve) voorleesactiviteit, of begeleid spel in een van de speelhoeken. Per thema wordt hiervoor een planning gemaakt waarin is weergegeven op welke wijze er aan de doelen wordt gewerkt. Van deze planning kan uiteraard worden afgeweken als dit wenselijk is. De behoefte van de kinderen blijft namelijk het uitgangspunt. De VVE-coördinator ondersteunt de pedagogisch medewerkers bij het proces.

De doorgaande lijn naar de basisschool en de ouderbetrokkenheid zijn essentieel voor een goede uitvoering van VVE. Hoe hier op deze locatie invulling aan wordt gegeven is beschreven in hoofdstuk 2.8 en 2.9.

Uk en Puk

Onze peuterspeelzaal werkt met het VVE-programma Uk en Puk. Dit is een totaalprogramma dat zich richt op de brede ontwikkeling van peuters. Taalontwikkeling staat daarbij voorop: praten, luisteren en nieuwe woorden leren. Daarnaast is er bij Uk en Puk aandacht voor sociaal- communicatieve vaardigheden en maken peuters op een speelse manier kennis met rekenen. Het programma houdt rekening met de verschillen in (taal)ontwikkeling binnen de groep. Daardoor is het programma niet alleen geschikt voor peuters die een extra steuntje in de rug nodig hebben, maar krijgen ook taalvaardige peuters voldoende uitdaging.

Op onze peuterspeelzaal zult u pop 'Puk' tegen komen. De pop heeft de rol van tussenpersoon tussen de pedagogisch medewerkers en de kinderen. Via Puk worden peuters bij een activiteit betrokken. Ook kan Puk helpen om de kinderen op een prettige manier met de pedagogisch medewerkers en de andere kinderen te laten praten.

SKOS. Samen groot worden.

1.5 Interactievaardigheden

Het is iedere keer weer bijzonder om te zien hoe kinderen groot worden. Hoe ze zich ontwikkelen. In hun eigen tempo en op hun eigen manier. De pedagogisch medewerkers zijn zich er altijd van bewust dat de manier waarop zij met de kinderen omgaan, bijdraagt aan deze ontwikkeling en bijdraagt aan de pedagogische doelen die – terecht – in de wet kinderopvang zijn vastgelegd. De SKOS kiest er dan ook voor heel bewust met deze interactievaardigheden om te gaan. Dat gebeurt zowel op individueel niveau als ook op groepsniveau.

Sensitieve responsiviteit

De pedagogisch medewerker ziet de signalen die aangeven of een kind zich wel of niet prettig voelt. De behoefte aan ondersteuning wordt opgemerkt, goed begrepen en opgevolgd.

Wat willen we bereiken: het kind voelt zich begrepen, geaccepteerd en veilig.

Respect voor autonomie

Kinderen krijgen de kans om zelf initiatieven te nemen en handelingen uit te proberen. De pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen actief en accepteert ook de eigen en ideeën en oplossingen van kinderen.

Wat willen we bereiken: het kind kan zich hierdoor in zijn eigen tempo ontwikkelen.

Structureren en grenzen stellen

De pedagogisch medewerker organiseert activiteiten en situaties op een manier dat kinderen ze kunnen overzien en met succes kunnen doen. Daarnaast maakt de pedagogisch medewerker duidelijk wat ze van het kind verwacht en hoe ze zich daaraan kunnen houden. Dit gebeurt op een vriendelijke, respectvolle en consequente manier.

Wat willen we bereiken: Het kind overziet de situatie en kan voldoen aan de vraag die er aan hem gesteld wordt.

Praten en uitleggen

De pedagogisch medewerker verwoordt handelingen en situaties op een duidelijke manier, praat regelmatig met de kinderen waarbij ze de inhoud afstemt op het niveau en interesse van de kinderen.

Wat willen we bereiken: De taalvaardigheden worden vergroot. Daarnaast bevordert goed uitleggen de cognitieve- en sociale ontwikkeling en de gewetensvorming.

Begeleiden van interacties tussen kinderen

De pedagogisch medewerker bevordert het contact tussen kinderen onderling. Ze merkt kansen hiervoor op, benut die, benoemt ze en uit waardering over positieve interacties.

Wat willen we bereiken: Kinderen worden ondersteund in het samenwerken met andere kinderen.

SKOS. Samen groot worden.

In de praktijk: het Pedagogisch Whiteboard

Juist omdat we interactievaardigheden zo belangrijk vinden, besteden we daar extra aandacht aan. Onze pedagogisch medewerkers maken daarvoor gebruik van het 'pedagogisch whiteboard'. Op het whiteboard schrijven pedagogisch medewerkers welke ontwikkelingskansen zij kinderen aanbieden, waarom, wanneer en welke interactievaardigheden zij daarbij inzetten. Vervolgens bespreken zij dit met elkaar en stellen zij nieuwe doelen.

Video Interactie Begeleiding; één beeld zegt meer dan 1000 woorden

We bieden onze pedagogisch medewerkers Video Interactie Begeleiding (VIB). VIB is een methode om zicht te krijgen op de communicatie in de alledaagse omgang tussen kinderen onderling en tussen pedagogisch medewerkers en kinderen. Met behulp van op de locatie gemaakte videobeelden bespreekt de VIB-er (een speciaal daarvoor opgeleide medewerker) de videobeelden met de leidster. De kracht van de groep komt in beeld evenals de wijze waarop de pedagogisch medewerkers de unieke kansen en mogelijkheden benutten die de groep biedt. De videobeelden zijn overigens alleen voor intern gebruik.

Deel 2: In de praktijk op de Wadlopertjes

2.1 Onze peuterspeelzaal

De peuterspeelzaal is gevestigd in basisschool De Wadden. Er is een goede samenwerking met de basisschool en er vindt een goede overdracht plaats van de peuters die doorstromen naar groep 1.

Wat maakt PSZ de Wadlopertjes bijzonder?

Onze peuterspeelzaal is in de ochtenden open. Alle peuters komen minimaal twee keer per week. U mag zelf kiezen welke ochtenden u uw kind wilt brengen. Bij De Wadlopertjes komen peuters uit verschillende culturen. Daardoor maken ze bij ons vriendjes en vriendinnetjes die misschien net even anders zijn dan zij. We bereiden peuters voor op de kleuterklas met het programma Uk en Puk. Zo leren ze al spelend woorden bij en gaat de overstap naar de basisschool makkelijker. Ook het kinderdagverblijf en de basisschool geven met dit programma aandacht aan taal. De kinderen herkennen de figuurtjes en de manier van leren vaak meteen. En op gewone dagen maken we ook veel lol samen.

Tijdens de haal- en brengmomenten is er veel contact met de ouders. We organiseren koffie-ochtenden.

De groepen

Onze peuterspeelzaal is van maandag t/m vrijdag open van 8.30u tot 12.00u. Op de peuterspeelzaal komen per dagdeel maximaal 16 peuters tussen de 2 en 4 jaar. Veel peuters die bij ons komen zijn voor het eerst wat langer zonder hun ouders. Dan is het wel zo fijn als je in de peuterspeelzaal bekende gezichten ziet. Daarom werken we met een hecht, klein team bestaande uit Zineb Berzyne, Lydia Kneefel en Rebecca Vis.

SKOS. Samen groot worden.

Ons team

Ons team bestaat uit enthousiaste, goed opgeleide leidsters, die de opvang van uw kind verzorgen. De directe leiding van de groepen is altijd in hun handen. Het team van PSZ de Wadlopertjes wordt aangestuurd door VVE-coördinator Anke Diepstra.

Pedagogische coaching

Alle PM-ers worden binnen de SKOS gecoacht door hun leidinggevende met betrekking tot het pedagogisch handelen en de pedagogische praktijk. De pedagogische kwaliteit op de locatie wordt hierdoor versterkt en verdiept.

Tijdens de coaching wordt er zoveel mogelijk aangesloten bij het team en de individuele PM-ers. Er wordt gezamenlijk nagegaan waar het team behoefte aan heeft en er wordt bepaald welke pedagogische aspecten aandacht nodig hebben. De coach neemt de pedagogische vaardigheden die er zijn als vertrekpunt en gaat met het team na waar de groei mogelijkheden en uitdagingen liggen. De leidinggevende/coach stimuleert de pedagogisch medewerkers tot zelfreflectie en inspireert om vernieuwing en verdieping in het pedagogisch denken en handelen te realiseren. De leidinggevende/coach legt de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling echter wel bij de pedagogisch medewerkers zelf.

Coaching is een cyclisch proces: de leidinggevende/coach observeert het pedagogisch handelen en de groepsdynamiek en heeft overleg met het team. Er worden vervolgens doelen opgesteld en er wordt bedacht hoe hier aan gewerkt kan worden. Na verloop van tijd worden de resultaten van de coaching geëvalueerd met het team. Aan de hand van de evaluatie worden nieuwe doelen gesteld.

De leidinggevende/coach kan verschillende middelen inzetten voor de coaching zoals:

- Het pedagogisch whiteboard
- Video-interactiebegeleiding
- Individuele coachingsgesprekken
- Coaching on the job
- Intervisie met het team
- Pedagogisch overleg
- Relevante of actuele pedagogische onderwerpen bespreken
- Ondersteuning bieden bij het bepalen van de groepsaanpak
- Ondersteuning bieden bij omgang met kinderen die opvallen
- Studiemiddag of thema-avond organiseren

Ondersteuning van het team

Naast de leidsters is er soms een assistente, vrijwilligster, hulpouder en/of stagiaire aanwezig.

De SKOS is een erkend leerbedrijf. Daarom bieden we 'professionals in opleiding' graag een leerplaats. We werken volgens een gedegen stage- en opleidingsbeleid en de leerlingen worden begeleid door daarvoor opgeleide stagebegeleiders. We vinden we het

SKOS. Samen groot worden.

belangrijk om mensen, die van het werken met kinderen hun beroep willen maken hierin te begeleiden, ondersteunen en mede op te leiden. Want ook in de toekomst willen we goed opgeleide beroepskrachten aan kunnen stellen!

De taken van de stagiaires zijn afhankelijk van hun opleidingseisen en het opleidingsjaar. Op de groep heeft de stagebegeleider een overzicht van de taken en opdrachten die de stagiair op de groep uitvoert. Voor meer informatie: zie het Stage- en Opleidingsbeleid.

Telefonische bereikbaarheid

Uiteraard is ons streven om tijdens de openingstijden van de peuterspeelzaal altijd telefonisch bereikbaar te zijn voor u. In de praktijk merken we dat dat niet altijd lukt. Er zijn momenten dat wij zo intensief met de groep of met een peuter bezig zijn dat we de telefoon niet op kunnen nemen. Wij verzoeken u om dan later terug te bellen. Nemen wij de telefoon niet op en is er sprake van een calamiteit, dan kunt u contact opnemen met ons SKOS kantoor: 023-5379290. Zij zullen dan die maatregelen nemen die op dat moment nodig zijn.

Het afnemen van extra dagdelen en ruildagen

Dagdelen ruilen is in overleg met de pedagogisch medewerker mogelijk indien het aantal kindplaatsen dit toelaat. Het is niet mogelijk om incidenteel een extra dagdeel af te nemen. Indien de ouder structureel een extra dagdeel wil afnemen is dit wel mogelijk, mits de ouder zelf het volledige tarief betaalt en er geen wachtlijst is.

2.2 Interactie tussen onze pedagogisch medewerkers en de kinderen

De hele dag door is er sprake van interactie tussen de pedagogisch medewerker, uw kind en de groep. Die interactie is bij de SKOS een bewuste manier om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren.

We vinden het erg belangrijk dat kinderen zich veilig en geborgen voelen vanaf het moment van binnenkomst. Pas als een kind zich veilig voelt kan het zich gaan ontwikkelen. Om veiligheid te bieden maken we oogcontact met het kind, we praten zo veel mogelijk op kindhoogte en op een vriendelijke toon. We tonen begrip voor de emoties van de kinderen. We verwoorden wat we doen en hebben vaste rituelen zodat kinderen overgangsmomenten van de ene activiteit naar de andere herkennen. Kortom, de interactievaardigheden zoals eerder beschreven, worden in de praktijk gebracht.

Wij stimuleren het zelfvertrouwen van kinderen door de "eigen aardigheden" van ieder kind te accepteren. Wij spannen ons in om ieder kind in zijn eigen perspectief te zien en hebben oog voor de afzonderlijke talenten en mogelijkheden.

Wennen

SKOS. Samen groot worden.

Wij willen graag dat uw kind zich fijn en veilig voelt bij ons. Daarom hebben wij een wenbeleid, zodat het kind aan de pedagogisch medewerker, de locatie en de andere peuters kan wennen.

Wij bieden u aan om uw peuter twee momenten te laten wennen nadat uw kind geplaatst is. De wennmomenten vinden plaats tussen ongeveer half 10 en half 12.

U mag tijdens het eerste wennmoment op de groep aanwezig zijn. Bij het tweede wennmoment is het wenselijk dat uw peuter het probeert zonder uw aanwezigheid. Het is dan belangrijk dat u telefonisch bereikbaar bent. Natuurlijk mag u altijd zelf bellen en informeren hoe het wennen gaat. U mag er ook voor kiezen om uw peuter meteen de hele ochtend naar de peuterspeelzaal te brengen.

Bij een nieuw kind, als we voor het eerst contact hebben met de ouders, vragen wij hen om uit te leggen hoe het kind is. Wij begroeten de peuter en maken een praatje. We laten zien waarmee het kan spelen. Als het kind het niet begrijpt, nemen we het mee aan de hand en laten zien wat de bedoeling is. Soms doen we dit met gebaren, of vragen we een ander kind om het voor te doen. Vervolgens vertellen we in de kring dat er een nieuw kind bij ons komt spelen en dat het nog even rond mag lopen en nog niet hoeft te zitten in de kring, omdat hij nog even moet wennen.

Knuffels en spenen

Knuffels en spenen raden wij af om mee te nemen naar de speelzaal. Tijdens het wennen kan het echter wel van groot belang zijn, om de speen of knuffel van de peuter mee te geven, dit kan troostend werken. Langzaam bouwen we dit dan af, totdat de peuter is gewend en het niet meer nodig heeft op de peuterspeelzaal.

Zindelijkheid

De pedagogisch medewerkers begeleiden kinderen in het zindelijk worden. Zij stimuleren o.a. zelf de broek los- en vast te maken, op de wc te gaan zitten en handjes te wassen na het toilet bezoek met als doel dat kinderen zindelijk worden en zelfstandig naar de wc te kunnen gaan. De kinderen hebben deze zelfredzaamheid ook nodig op de basisschool.

Welkom en afscheid

Als kinderen binnenkomen op de peuterspeelzaal worden ze door de pedagogisch medewerker begroet, daarna wordt ook de ouder begroet. De pedagogisch medewerker richt zich op het kind, noemt de naam van het kind en maakt een praatje. Er is een korte overdracht van de ouder.

Als de ouder weggaat neemt de pedagogisch medewerker het kind over en neemt samen met het kind afscheid van de ouder. Het is voor kinderen erg belangrijk om bewust afscheid te nemen. De pedagogisch medewerker benoemt het afscheid nemen voor het kind. Het kind leert hier dan mee om te gaan. Als het kind verdrietig is, troost de pedagogisch medewerker het kind en benoemt zij het verdriet. Sommige kinderen hebben rondom het afscheid nemen een eigen ritueel. Hiervoor is ook ruimte, het kind wordt hierin ondersteund door de pedagogisch medewerker. Soms zijn er meerdere kinderen die tegelijk afscheid nemen. De pedagogisch medewerker laat ze dan samen zwaaien.

SKOS. Samen groot worden.

't Is (soms) knap lastig

Tja, gedrag van kinderen is soms best lastig. Bij "lastig" gedrag zoeken we eerst naar de oorzaak. Hoort het bij de ontwikkelingsfase waar het kind in zit en is het daarom heel gezond om dan een tijdje "lastig" gedrag te vertonen? Voelt het kind zich geborgen en veilig op de groep? Is er fysiek iets aan de hand? Bieden we voldoende uitdaging? Kortom, eerst proberen we, samen met u, te achterhalen wat er aan de hand kan zijn. Zodat we vervolgens zo goed mogelijk aansluiten bij wat uw kind nodig lijkt te hebben om zich prettig in de groep te voelen en daar een fijne plek in te hebben.

Natuurlijk vertonen alle kinderen soms gedrag dat niet fijn is voor henzelf of voor de groep. Kinderen hebben dan duidelijkheid en grenzen nodig. We vinden het belangrijk dat wij ze leren welk gedrag we WEL willen zien.

Dat doen we als volgt:

- We lopen naar het kind toe. Maken oogcontact op kindhoogte en benoemen wat het kind doet (bijvoorbeeld "ik zie dat je de auto naar Tim gooit").
- Daarna vertellen we het kind wat wel gewenst is ("als je de auto aan Tim wilt geven, loop dan even naar Tim toe en geef hem de auto in zijn hand. Dat is veiliger voor Tim en de auto blijft heel").
- Zo mogelijk bieden we een alternatief ("als je zin hebt om te gooien dan mag je op de gang met de zachte bal spelen").
- Als laatste vragen we of het kind het heeft begrepen.

Opvallend positief gedrag vinden we ook belangrijk om te benoemen. Door het positieve gedrag en het effect daarvan *concreet* te benoemen, stimuleren we het kind om dat gedrag vaker te vertonen (bijvoorbeeld "ik zie dat je de auto aan Tim geeft. Kijk eens naar het gezicht van Tim. Volgens mij is hij daar heel blij mee. Klopt dat Tim?") Ook door een knuffel en een aai over de bol stimuleren we positief gedrag.

2.3 De kracht van de groep

Kinderopvang is een waardevolle toevoeging aan de ontwikkeling van het kind. Juist door de kracht van de groep kan een kind stevig opgroeien, tot een zelfstandig en sociaal ontwikkeld mens.

Onderdeel uitmaken van een groep biedt kinderen heel veel ontwikkelingsmogelijkheden. Kinderen zijn sociale wezens en sociaal-emotionele contacten zijn erg belangrijk in hun leven. Wij willen kinderen bewust maken van de eigen emoties en hen leren deze emoties te hanteren. Kinderen die dit leren kunnen namelijk makkelijker relaties met

SKOS. Samen groot worden.

anderen aangaan. Door de dag heen zijn er allerlei momenten waarin de kinderen elkaar nadoen, uitdagen, samenwerken en botsen. Aan de hand van de dagindeling vertellen we graag hoe we de groep gebruiken om de ontwikkeling van de kinderen te stimuleren.

Dagindeling

We hebben een vaste dagindeling en werken met dagritme kaarten zodat duidelijk is voor het kind wat er gaat gebeuren en hij snel vertrouwd raakt met alles. Wij hebben geen vaste verschoonmomenten, maar doen dit wanneer het nodig is.

Wij hebben een inloop om 8.30 en begroeten bij deur de peuter met ouder (spel inloop). De ouders gaan samen met het kind een puzzeltje of spelletje doen aan tafel en bij het naar huis gaan zwaaien we bij het raam naar papa of mama.

Als alle ouders weg zijn om 8:45 uur, gaan wij in de kring, zingen ons "goedemorgenlied" en begroeten we nogmaals alle peuters. We noemen de namen op en de peuters kunnen hun verhaaltje vertellen. Wij vertellen wat we die ochtend gaan doen en doen we een activiteit uit ons Uk en Puk thema.

Daarna is het tijd om de stoeltjes op te ruimen en vrij te gaan spelen. In kleine groepjes wordt er geknutseld. Soms wordt er ook getoetst of iets aangeleerd, zoals woordjes, kleur, vorm, tellen, groot/klein, enz. Rond 10.30 uur gaan we gezamenlijk opruimen. Ons opruimlied gaat hierbij aan vooraf. De peuters zitten aan tafel en krijgen eerst het fruit dat ze zelf meegenomen hebben. Een peuter mag het fruit uitdelen. Daarna krijgen ze water van ons. Ook hier zingen we vooraf smakelijk eten/drinken.

Rond 11.15 gaan we bij droog weer buiten spelen tot 11.45 uur. Bij mooi weer spelen we langer buiten. Bij slecht weer spelen we binnen bijvoorbeeld een kringspelletjes, of vieren we een verjaardag. Om 11.45 gaan we in de eindkring zitten, waar nog een verhaaltje wordt verteld en/of liedjes gezongen. Tot slot zingen we het afsluitingslied "1,2,3 ...handen op de knie" en komen de mama's/papa's/verzorgers om 11.55 uur de kinderen weer ophalen.

Onze Groepsregels

Wij hanteren de volgende groepsregels:

- Geen kauwgom/snoep mee naar de speelzaal
- In de kring geen speelgoed en blijven zitten op je stoel
- Met puzzels/klei werken we aan tafel
- We doen elkaar geen pijn
- Met eten blijven we zitten
- Luisteren naar elkaar
- Wachten op elkaar
- Rustig lopen binnen
- Zachtjes praten binnen.
- We blijven op de grond, klimmen doen we buiten
- We eten alleen ons meegenomen fruit

SKOS. Samen groot worden.

We vertellen de ouders onze de regels tijdens het kennismakingsgesprek. De kinderen leren we de regels al doende.

Fruit eten en drinken

De kinderen gaan samen met de pedagogisch medewerkers aan tafel zitten. Het eten is een echt groepsmoment. Zien eten doet eten en de kinderen vinden het erg gezellig om gezamenlijk aan tafel te zitten. Voor het eten wassen de kinderen hun handen. Elke dag mag een ander kind de fruitbakjes uitdelen, wat ze heel leuk vinden om te doen. Ook hier is de groep belangrijk, de kinderen doen elkaar na, leren van elkaar en hebben plezier met elkaar (ontwikkelingsstimulering).

We verstrekken voedingsmiddelen waaraan geen extra suiker is toegevoegd en voeding met zo min mogelijk onnodige toevoegingen. Suiker is slecht voor gebit, botopbouw en opname van vitamines en legt een basis voor allerlei welvaartsziekten. Daarnaast zijn veel (kleine) kinderen allergisch voor sommige toevoegingen. Ook zijn we terughoudend in het verstrekken van vlees. Varkensvlees bieden we helemaal niet aan.

Feest

De groep biedt de mogelijkheid om samen plezier te hebben en om feest te vieren.

En natuurlijk vieren we een feestje als een van de kinderen jarig is.

De nadruk ligt dan op het in het zonnetje zetten van de jarige. We doen dat door voor de jarige te zingen en de "kaarsjes" op een taart uit te blazen. Ook krijgen de kinderen een kleinigheidje. De verjaardag vieren we altijd aan het eind van de ochtend. De jarige mag dan op de feeststoel met feestmuts op vertellen wat hij gekregen heeft. Na het zingen en uitblazen van de kaarsjes, gaat het licht weer aan. Dan mag de jarige rondgaan met de traktatie. Ouders mogen hierbij aanwezig zijn.

Speciale gewoonten/rituelen zijn onze liedjes zoals "goedemorgen", "smakelijk eten" en "1,2,3...handen op de knie"

Met Pasen gaan we eieren zoeken in de speeltuin en soms komt de paashaas op bezoek. We zingen dan paasliedjes en vertellen verhaaltjes. Met Kerst houden we een kerstontbijt. We houden een eindfeest voor de zomersluiting. Ieder jaar is weer anders. Bijvoorbeeld een spelletjesochtend of een voorstelling.

We zorgen ervoor, dat wij de kinderen geen snoep of iets te eten geven, waaraan extra suiker is toegevoegd. Suiker is slecht voor gebit, botopbouw en opname van vitamines en legt een basis voor allerlei welvaartsziekten. Daarnaast zijn veel (kleine) kinderen allergisch voor sommige toevoegingen. Een uitzondering maken we alleen bij bijzondere (cultuur)feesten zoals het Suikerfeest of beschuit met muisjes bij de geboorte van een broertje of zusje.

Intercultureel werken

Vanuit ons voedingsbeleid letten we er op dat de kinderen geen varkensvlees krijgen, bijvoorbeeld bij traktaties of het kerstontbijt op school. We luisteren naar wat

SKOS. Samen groot worden.

buitenlandse ouders ons te vertellen hebben. We hebben veel verschillende culturen en daarom vieren we met alle peuters dezelfde feesten en doen we dezelfde activiteiten.

Zoals gezegd staat het plezier en aandacht hebben voor elkaar voorop bij het vieren van feest. Toch wordt er soms wat extra's gegeten, gedronken of getrakteerd. Ook dan zorgen voor verantwoorde voeding zodat de peuters gezond groot worden. Een uitzondering maken we bij het Suikerfeest en het trakteren van beschuit met muisjes bij de geboorte van een broertje of zusje. Omdat traktaties bij deze gebeurtenissen zich moeilijk laten vervangen door een toepasselijk alternatief zonder suiker.

Voor de ouders hebben we receptenkaarten en een traktatiefolder gemaakt zodat we u goed kunnen informeren over ons voedingsbeleid.

2.4 Buiten spelen: de wereld aan je voeten

Een van de uitgangspunten van de SKOS is dat alle kinderen uiteindelijk op eigen benen kunnen staan. Daarom stimuleren we hen om dingen te ontdekken. Om ze de verantwoordelijkheid te laten nemen voor uitdagingen die ze zijn aangegaan. Ontdekken en uitproberen, dat hebben ze nodig om zich te ontwikkelen. Zonder ervaringen, geen ontwikkeling. Waar nodig met onze aanmoediging en een steuntje in de rug. En in een uitdagende en stimulerende omgeving.

Wat is er buiten te doen?

Op de grote speelplaats hebben de kinderen alle vrijheid om te spelen en te fietsen. We spelen vaak samen buiten met de kinderen van het kinderdagverblijf. Bij slecht weer kunnen we gebruik maken van de gymzaal van de basisschool. Kinderen laten we buiten zoveel mogelijk vrij spelen. Ze zelf laten ontdekken wat er allemaal buiten te doen en zien is. We ondersteunen de kinderen hierin door ze mogelijkheden aan te bieden: een taart bakken in de zandbak, op de fiets boodschappen gaan halen, renspelletjes, verstoppen, welke insecten lopen rond. Tijdens het buiten spelen komt ook het thema van dat moment aan bod. Zo gaan de kinderen 'fietsen naar de winkel' om eten te halen bij het thema 'Eet smakelijk'.

De balans tussen uitdaging en veiligheid

Misschien denk u: Leuk, al die uitdaging. Maar hoe zit het met de veiligheid van mijn kind? Uitdaging en veiligheid kunnen, naar ons idee, prima samen gaan. Een buitenruimte mag zijn als het leven zelf. Die mag moeilijkheden en uitdagingen bevatten. Want die nodigen kinderen uit om aan te pakken en te overwinnen. En door te spelen leren ze risico's in te schatten en ermee om te gaan. Tegelijkertijd zijn we er alert op dat de risico's "aanvaardbaar" zijn. Dat betekent dat kinderen geen onherstelbaar letsel oplopen. Daarnaast vinden we het belangrijk dat kinderen het gevaar kunnen herkennen en dat de risico's de speelwaarde van de buitenruimte verhogen. Zo heeft een spijker in een glijbaan geen speelwaarde en daarom verwijderen wij die dus ook meteen. Een boomstam is een ander verhaal, daar valt genoeg aan te ontdekken en die zullen we dus niet zo snel verwijderen.

SKOS. Samen groot worden.

2.5 Binnen spelen: mogelijkheden te over

Wat valt op als je binnenkomt

Het lokaal waar we zitten is ruim en licht dankzij de grote ramen. De thematafel laat zien waar we mee bezig zijn. We hebben de ruimte verdeeld in verschillende speelhoeken: een bouwhoek, knutselhoek, leeshoek en huishoek. De peuters kiezen zelf waar ze willen spelen.

Ook voor de binnenruimte vinden we het belangrijk dat we een uitdagende en stimulerende omgeving bieden. Tegelijkertijd is het een plek waar ruimte wordt geboden voor rust en geborgenheid. Bij de inrichting hebben we daar rekening mee gehouden. De kleuren van meubels, wanden en de vloer zijn neutraal. De kinderen, het spelmateriaal en de werkstukken brengen al voldoende kleur mee.

De indeling is zo dat er hoekjes zijn voor verschillende soorten spel. Daardoor is er meer rust op de groep en kinderen spelen geconcentreerder. Er wordt een vrije ruimte gecreëerd voor bewegingsspel. Want als het weer het écht niet toelaat om buiten te spelen, doen we binnen bewegingsactiviteiten.

Naast het PSZ lokaal en de buitenruimte beschikken we over een gymzaal waar de kinderen, in overleg met de basisschool, gebruik van kunnen maken.

Spelmateriaal

Naast een aantrekkelijke inrichting en indeling van de ruimte hebben we met zorg spel- en creatief materiaal uitgekozen. We laten het spelmateriaal dat we aanbieden net zoals de aanwezige boeken zoveel mogelijk aansluiten op het thema dat we op dat moment hebben.

We vinden het belangrijk dat het spelmateriaal veilig en duurzaam is en uitnodigt tot fantasespel of op verschillende manieren te gebruiken is.

Met een auto kan je bijvoorbeeld rondrijden (motorisch), iets te verzinnen (creatief), een plan uit te voeren, iets te maken (constructief), samen te spelen (sociaal) en iets van te leren (cognitief).

Creatief materiaal

Lekker bezig zijn met materialen, het eindresultaat is niet van belang.

- Verven, plakken
- Huishoek waar de kinderen kunnen koken.
- Papier, klei, stof, karton
- Knijpers, grote kralen

Constructie materiaal;

Hierbij maken kinderen zelf iets door volgens plan naar een einddoel te werken.

- Duplo, Noppers

SKOS. Samen groot worden.

- Spoorbaan voor de trein bouwen
- Blokken

Cognitief materiaal

Alle materialen waarbij het hersenwerk op de proef wordt gesteld.

- Allerlei soorten puzzels
- Domino, Memory,
- Sorteren, stapelen

Sociaal materiaal

Samenwerken met andere kinderen.

- Memory
- Samen bouwen met
- Spelletjes
- Poppenhoek, bouw hoek, lees hoek, thematafel

Motorisch materiaal

Bewegend actief zijn.

- Fietsjes, auto's
- Glijbaan, wip
- Zandbak
- Grote lego voor buiten, bal, hoepels en stoepkrijt
- Dansen

2.6 Ons activiteiten aanbod; uitdagend en stimulerend

Het activiteiten aanbod biedt iedere dag weer allerlei mogelijkheden om kinderen uit te dagen en stimuleren.

We werken hierbij in thema's. Een thema duurt ongeveer 6 weken. We starten met een koffie/thema ochtend waarbij u informatie/Peuterpraatje over het thema ontvangt. Tijdens het thema zorgen we voor een gevarieerd activiteiten aanbod met bewegingsactiviteiten, creatieve activiteiten, muziek en zang.

Of we de activiteiten aanbieden in kleine groepjes of aan de hele groep, bepalen we aan de hand van de activiteit, de interesses en de ontwikkelingsfase waarin de kinderen zitten.

Wanneer we een activiteit aanbieden in de groep of aan een groepje kinderen vinden we belangrijk dat de activiteit niet langer duurt dan dat peuter(s) aankunnen. Hoe lang dat is hangt af van de leeftijd van de peuter en van de interesse van de peuter in de aangeboden activiteit. Om te zorgen dat de peuters niet te lang zitten zorgen we voor een afwisselend programma met daarin voldoende bewegingsmogelijkheden. Als we merken dat één of meerdere peuters onrustig worden en niet langer op zijn of haar stoeltje kan zitten bieden we hem of haar een activiteit aan of mag hij of zij zelf iets

SKOS. Samen groot worden.

doen. Onze ervaring is dat naarmate de kinderen wat groter worden zij dan op een bepaald moment ook mee willen doen met de gezamenlijke activiteit.

Opruimen hoort erbij

Opruimen is een onderdeel van de activiteit. Met z'n allen opruimen is gezellig en de grotere kinderen doen het voor, waarna de kleinere kinderen hun voorbeeld volgen.

2.7 Diversiteit

Onze samenleving bestaat uit mensen die onderling van elkaar verschillen. Verschillen tussen mensen in voorkeuren, talenten of temperament en alle verschillen in culturele achtergrond, leef- en opvoedingsstijlen, sekse, religie, sociaal milieu, beroep,...enz. Deze verschillen komen in onze groep samen. Zowel de verschillen tussen de volwassenen (ouders en pedagogisch medewerkers) als tussen de peuters. Het omgaan met al deze verschillen is een mooie uitdaging waar we dagelijks voor staan. We geven hier vorm aan door onze 'respect-voor-diversiteit houding'. Dat uit zich in:

- Luisteren en communiceren;
- Zoeken naar raakvlakken;
- Weerstand, vooroordelen en angst voor het onbekende overwinnen.

2.8 Oudercontacten

Het contact met ouders is erg belangrijk: we werken samen en nemen samen de verantwoordelijkheid voor de zorg en ontwikkeling van de kinderen. We zorgen er daarom voor dat ouders zich welkom en gehoord voelen en dat het contact gelijkwaardig is. Op verschillende momenten is er contact met ouders.

Mentorschap

Aan ieder kind wordt een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. De mentor voert het intakegesprek met ouders, plant de observaties, volgt de ontwikkeling van het kind en registreert dit in het kindvolgsysteem. Zij bespreekt dit ook met de ouders. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor de ouders en onderhoudt contacten met eventuele andere betrokkenen. In de ouderapp en op een lijst in de groep is geregistreerd wie de mentor van het kind is.

Intakegesprek

Na de definitieve plaatsing vindt een kennismakingsgesprek tussen de ouders en pedagogisch medewerker (de mentor) plaats op de locatie waar het kind geplaatst is. Tijdens dit gesprek wordt het intakeformulier dat is ingevuld door de ouders besproken. Er wordt gesproken over het kind en het gezin.

SKOS. Samen groot worden.

Tijdens dit gesprek worden ouders ook geïnformeerd over praktische zaken met betrekking tot de peuterspeelzaal zoals de werkwijze, het wenbeleid, de meldcode, de VVE-methode en de ouderbetrokkenheid. De wederzijdse verwachtingen worden uitgesproken en het belang van ouderbetrokkenheid wordt benadrukt. De ouders krijgen ook een rondleiding.

Oudergesprekken

Tijdens de periode dat het kind de peuterspeelzaal bezoekt, vindt drie keer een officieel gesprek tussen de mentor en de ouders plaats. Het eerste gesprek is het intakegesprek, het tweede gesprek wanneer het kind drie jaar wordt en het laatste gesprek bij de overgang naar de basisschool. In deze gesprekken wordt de ontwikkeling van de kinderen besproken op basis van de registraties uit het kindvolgsysteem KIIK!. Ook wordt besproken hoe de peuterspeelzaal en de ouders de ontwikkeling van het kind optimaal kunnen stimuleren. Mochten er zorgen zijn rondom een kind dan wordt er tussentijds een gesprek met ouders ingepland om dit te bespreken.

Breng- en haalmomenten

Bij het brengen en halen van de kinderen kunnen ouders iets over hun kind vertellen of vragen. De pedagogisch medewerkers vertellen aan ouders wat het kind doet en hoe de ontwikkeling van het kind verloopt op de peuterspeelzaal.

Ouderapp

Via de ouderapp kunnen pedagogisch medewerkers laagdrempelig met ouders communiceren. Pedagogisch medewerkers sturen foto's en berichtjes over wat er op de peuterspeelzaal gebeurt. Ook kunnen ouders aangeven wanneer hun kind niet naar de peuterspeelzaal komt.

Ouderbetrokkenheid

Het is van belang om ouders bij de VVE te betrekken: de betrokkenheid van ouders vergroot namelijk de effectiviteit van VVE, met name als ouders thuis ook ontwikkelingsgerichte activiteiten doen met hun kind. Er zijn verschillende manieren waarop wij de ouderbetrokkenheid stimuleren:

Tijdens de start van de ochtend blijven ouders ongeveer een kwartier bij de spelinloop op de groep. De ouders kunnen hier in een informele sfeer met hun kind spelen. Tijdens de inloop is er een wisselende variatie aan activiteiten te doen, afhankelijk van het thema, en de behoeften van het kind, bijvoorbeeld puzzelen, knutselen, voorlezen of in de hoeken spelen. Sommige ouders hebben er baat bij om wat langer op de groep te blijven zodat zij zien hoe pedagogisch medewerkers met de kinderen omgaan. Indien een ouder hier gebruik van wil maken kan dit overlegd worden met de pedagogisch medewerker.

Aan het begin van ieder thema worden ouders uitgenodigd voor een themabijeenkomst. De ouders worden geïnformeerd over het thema en de activiteiten die worden aangeboden op de peuterspeelzaal, zodat zij hier thuis op kunnen aansluiten. Ouders ontvangen ter ondersteuning een map (genaamd 'Peuterpraatjes'), waarvoor zij per thema een aantal aantrekkelijke themabladen krijgen uitgereikt met verhaaltjes, versjes,

SKOS. Samen groot worden.

liedjes, tips voor activiteiten en woordkaartjes. De pedagogisch medewerkers leggen aan ouders uit wat de bedoeling van de activiteiten is en zij stimuleren de ouders actief om hier thuis spelenderwijs mee aan de slag te gaan. Ook vragen pedagogisch medewerkers op een later moment terug of dit gelukt is. De pedagogisch medewerkers kunnen ook de ouderapp gebruiken om tips voor thuisactiviteiten aan ouders te sturen.

2.9 Contacten met de basisschool en de BSO

Voor een kind is de overgang van een voorschoolse voorziening naar de basisschool een belangrijke stap. Een goede samenwerking tussen de ouders, de peuterspeelzaal en de basisschool draagt ertoe bij dat deze overgang voor het kind soepel verloopt. Daarom is er regelmatig contact met de school.

De peuterspeelzaal is gevestigd in basisschool De Wadden en werkt met hetzelfde VVE-programma. De peuterspeelzaal en de basisschool vormen samen een 'koppel'. De pedagogisch medewerkers en de VVE-coördinator onderhouden regelmatig contact met de leerkrachten en de intern begeleider van de basisschool. Er is onder andere afstemming met de basisschool over het VVE-aanbod, de aanpak, de thema's, de gezamenlijke activiteiten, de overdracht en de overstap naar het basisonderwijs. Zo ontstaat er een doorgaande lijn met de basisschool. Er wordt samen met de basisschool een kwaliteitskaart ingevuld waarin de stand van zaken rondom de samenwerking in beeld wordt gebracht.

Tussen de coördinator en de Intern Begeleider van school is vier keer per jaar overleg. Tussen de pedagogisch medewerker en de IB-er is er ook 4 keer per jaar overleg. Ook de pedagogisch medewerkers en de leerkrachten van groep 1 hebben twee keer per jaar overleg in aanwezigheid van de coördinator.

Voor de overdracht van de gegevens van de kinderen die vier jaar worden, wordt gebruik gemaakt van het overdrachtsformulier 'de Kleine Eigenwijzer'. Dit overdrachtsformulier wordt ingevuld door de mentor en na toestemming van ouders aan de basisschool overgedragen. Ook de observatiegegevens uit de KIIK! worden overgedragen aan de basisschool.

Overdracht BSO

Als een kind naar een BSO gaat vindt er ook een overdracht plaats. Dit geldt ook als de BSO niet van de SKOS is. De mentor vult het overdrachtsformulier in en bespreekt dit met de ouders. Na toestemming van de ouders neemt de mentor telefonisch contact op met de buitenschoolse opvang en spreekt kort de situatie van het kind door. Indien gewenst vindt er een ontmoeting plaats. Het overdrachtsformulier wordt aan ouders meegegeven om aan de buitenschoolse opvang te overhandigen.

SKOS. Samen groot worden.

Afspraken over de (warme) overdracht

Ter voorbereiding gaan de pedagogisch medewerkers met de kinderen die bijna vier worden alvast kijken in groep 1. Met toestemming van de ouders worden kinderen waar zorg over is uitgebreid besproken met de Intern Begeleider en de leerkrachten van groep 1. Op deze manier zorgen we ervoor dat voor de kinderen de overgang soepel verloopt en dat mogelijke aandachtspunten zo snel mogelijk worden opgepakt door school.

2.10 Contacten in de wijk

Wij hebben twee maal per jaar contact met het consultatiebureau en met de basisschool.

SKOS. Samen groot worden.

Deel 3: Bijlagen

Ik hoop dat u na het lezen van ons pedagogisch werkplan een beeld heeft gekregen van de wijze waarop wij de visie van de SKOS in de praktijk brengen. Hoe wij professionaliteit en plezier samen brengen. Hoe we werken aan 'een slimme start'!

Bijna alle informatie die we aan u over willen brengen of die vanuit de wet "kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzaalwerk" in het pedagogisch werkplan een plekje hoort te krijgen heeft u in voorgaande hoofdstukken kunnen lezen.

Tot slot drie onderdelen die we nog onder uw aandacht willen brengen.

3.1 Seksuele opvoeding

Het uitgangspunt van de SKOS is dat seksualiteit erbij hoort in de ontwikkeling van kinderen en dat het iets positiefs is. Als mede-opvoeder hebben we de taak om kinderen daarbij te begeleiden. Bij een gezonde ontwikkeling hoort immers ook het leren omgaan met seksualiteit, lichamelijkheid en intimiteit. Enerzijds betekent het dat wij -net als bij andere aspecten van de opvoeding- kennis en informatie bieden als dat nodig is, en openstaan voor vragen van kinderen. Bij seksuele opvoeding gaat het er dan om dat kinderen de ruimte krijgen om hun eigen lichaam, plus de gevoelens die daarbij horen te ontdekken. Anderzijds betekent het - net als bij andere aspecten van de ontwikkeling- dat we aandacht besteden aan het aanleren van waarden en normen die passen bij de samenleving waarin de kinderen opgroeien.

Ons uitgangspunt is dat we met een open houding en kennis van de seksuele ontwikkeling naar het gedrag van kinderen kijken. Door kennis over de seksuele ontwikkeling van de verschillende leeftijdsfases weten we wat "gewoon" bij de seksuele ontwikkeling hoort en kunnen we daar ontspannen mee omgaan. In het algemeen geldt dat je gedrag waarbij kinderen zich prettig voelen of dat goed is voor hun ontwikkeling niet moet afleren.

Zoals gezegd, kennis van de seksuele ontwikkeling draagt bij aan een gezonde seksuele opvoeding van kinderen. De pedagogisch medewerkers maken gebruik van het document "kinderseksualiteit in de kinderopvang" geschreven door dr. Channah Zwiep, pedagoog en gespecialiseerd in de seksuele ontwikkeling en opvoeding van kinderen. Dit document is te vinden op intranet en op onze website (<http://www.skos.nl/veiligheid-en-vertrouwen>)

Of een vorm van seksueel gedrag toelaatbaar is binnen de opvang, daarover kun je van mening verschillen. Daarom hebben we een aantal omgangsregels vast gelegd in de "gedragscode kinderen en seksualiteit". Een aantal van deze gedragsregels leest u hieronder.

SKOS. Samen groot worden.

Ontdekken van fijne plekje

Baby's en peuters verkennen met hun handjes hun hele lichaam. Het aanraken van de geslachtsorganen kan lustgevoelens oproepen. In de opvang zien we dit gedrag ook terug. We leren kinderen dat dit gedrag niet thuis hoort op de groep maar wel kan als het kind alleen is.

Kinderen die 'dokterje' met elkaar spelen

Dokterje spelen hoort bij het normale spel van peuters en de gewone nieuwsgierigheid. Wat belangrijk is, is dat er bij dit soort spelletjes kinderen zich nooit gedwongen voelen, en dat kinderen elkaar geen pijn doen. Verder moet er ook geen al te groot leeftijdsverschil bestaan tussen de kinderen. Ouders hebben soms vragen over dit spel, de pedagogisch medewerkers kunnen ouders hierbij informeren én horen wat ouders ervan vinden.

Kinderen spelen niet in hun blootje

Als kinderen met water spelen, blijft minimaal een onderbroekje of luier aan.

Vragen van kinderen over seksualiteit

We luisteren naar vragen van kinderen. Deze vragen worden serieus beantwoord of besproken. De pedagogisch medewerker kan er voor kiezen, als zij het ongepast vindt om de vraag te beantwoorden, om dezelfde vraag met zijn/haar ouder(s) te bespreken. Het is belangrijk dat ouders horen wat er die dag is gebeurd en gezegd.

3.2 Vier ogen en oren principe

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stelt dat - in navolging van de commissie Gunning - een situatie waarin een groep kinderen op de kinderopvang lang alleen kan zijn met één volwassene, uit oogpunt van veiligheid niet acceptabel is. De peuterspeelzaal moet dus voorkomen dat beroepskrachten zich met één of meerdere kinderen kunnen isoleren. Deze maatregel is vertaald als 'meer ogen op de groep', 'meer oren op de groep' en 'transparantie van de ruimtes'. Dit betekent niet per definitie dat er altijd twee beroepskrachten op de groep hoeven te staan. Het betekent wel dat er altijd sociale controle door meer dan één volwassene mogelijk is. In de volksmond wordt dit beleid het *vier-ogen-principe* genoemd.

De SKOS vindt het belangrijk dat kinderen in een veilige en vertrouwde omgeving worden opgevangen. We brengen het principe van vier ogen, vier oren en transparantie op verschillende manieren in de praktijk. Zo zorgen we ervoor dat er ieder moment meerdere volwassenen zijn die in contact staan met de kinderen en dat zij toegang hebben tot of zicht hebben op de peuterspeelzaal. Ook de indeling van de locaties speelt een belangrijke rol als het gaat om openheid en transparantie. Denk daarbij aan een transparante afscheiding/deuren tussen lokalen, de grote hoeveelheid ramen, en ons opendeurenbeleid. Voor ons zijn deze dingen vanzelfsprekend. Daarnaast zijn de omgangsnormen tussen al onze medewerkers en de kinderen vastgelegd in de

SKOS. Samen groot worden.

Gedragcode Kinderen en Seksualiteit. Ook zorgen we met elkaar voor een open aanspreekcultuur: als je onderbuikgevoel zegt dat iets niet klopt, zeg je er wat van.

De SKOS vindt – net als de meeste deskundigen – het gebruik van een camera voor toezicht een inbreuk op de privacy van zowel de kinderen als de beroepskrachten. Tenzij het wettelijk verplicht gesteld wordt, voeren wij dit dan ook niet in.

Samenvattend betekent het vier-ogen-principe bij de SKOS dat er zo'n grote mate van toezicht en van in- en uitloop van verschillende volwassenen is, dat de sociale veiligheid van de kinderen voldoende wordt gewaarborgd.

3.3 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Organisaties en zelfstandige beroepsbeoefenaars die signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling ontvangen, moeten een meldcode hebben en het gebruik ervan bevorderen.

In de praktijk betekent dit dat we als SKOS een stappenplan hebben dat we volgen als we zorgen hebben over een kind, die zouden kunnen duiden op kindermishandeling. Ook als er een vermoeden is van kindermishandeling (waaronder kindermisbruik) door een medewerker hebben we een stappenplan dat we zo nodig volgen. Indien een leidster een vraag of een zorg heeft over de ontwikkeling van een kind wordt dit met de ouder besproken.

Als een ouder een vraag, zorg of een pedagogische ondersteuning nodig heeft, dan nodigen wij deze ouder uit om dit met de leidster, de leidinggevende of de aandachtsfunctionaris te bespreken. Het stappenplan helpt ons om zorgvuldig te handelen. Vanzelfsprekend behandelen wij alle privacygevoelige gegevens vertrouwelijk.

3.4 Ondersteuning indien er één beroepskracht op onze PSZ aanwezig is

Op momenten dat de beroepskracht-kindratio voldoet aan de wet en de pedagogisch medewerker alleen werkt, volstaat het volgens de wet dat er één volwassene telefonisch bereikbaar moet zijn die binnen 15 minuten op de locatie aanwezig kan zijn in geval van een calamiteit.

Echter, de SKOS kiest ervoor dat er altijd een tweede volwassene in het pand aanwezig is. Mocht dit echter een keer niet het geval zijn, dan is de coördinator of de "co van de dag" (achterwacht) te allen tijde telefonisch bereikbaar en in staat om, in die uitzonderlijke situatie, binnen 15 minuten op de locatie aanwezig te zijn.

3.5 Huisregels

Algemeen:

- Maak schoon volgens schoonmaaklijsten.
- Controleer maandelijks de EHBO-does a.h.v. lijst (in kwaliteitsboek algemeen)
- Draag zorg voor goede handhygiëne. Zie hiervoor aanvullende instructies in hygiënebeleid (in kwaliteitsboek algemeen).

SKOS. Samen groot worden.

- Verschoon het vaatdoekje iedere dag en na zichtbare verontreiniging.
- Verschoon dagelijks hand- en theedoeken
- Gebruik voor ieder kind een tissue en gooi deze na gebruik meteen weg.
- Leer kinderen om bij hoesten/niezen hand voor de mond te doen en zo nodig daarna handen te wassen.
- Gebruik 1 washand per keer, per kind.
- Gebruik bij zalfjes uit een pot altijd een hulpmiddel zoals bv. een spatel of wattenstokje.
- Dek wondjes goed af.
- Bij gebruik thermometer hoesje gebruiken of desinfecteren met 70% alcohol.
- Er mag niet gerookt worden in de groepsruimte.
- Voor elk eetmoment altijd handen wassen.

Eten:

- Leer kinderen voor het eten handen te wassen.
- Geef ieder kind een schone beker, bord en bestek.

Toiletbezoek:

- Leer kinderen na toiletbezoek de handen te wassen.
- Leer kinderen plaats te nemen op het toilet zonder handen op de bril te zetten.
- Laat kinderen geen speelgoed meenemen in de toiletruimte.
- Kinderen mogen alleen samen met de pm'ers de trap van de verschoontafel gebruiken.
- De peuters maken alleen gebruik van de speciaal voor hen bestemde wc. Deze wc bevindt zich in de algemene kindertoiletruimte van de school

Binnenruimte

- Zorg dagelijks voor ventilatie van de ruimte(s).
- Zorg voor een hachelijke temperatuur van de ruimte.
- Huisdieren zijn niet toegestaan (m.u.v. vissen).
- Beperk het gebruik van losse vloerkleden.
- Beperk zoveel mogelijk het gebruik van sterk geurende en vluchtige stoffen (b.v. lijm).
- In ruimtes met kinderen worden geen spuitbussen (verf, haarlak en luchtverfrissers) gebruikt.
- Tijdens het knutselen wordt alleen lijm op waterbasis gebruikt.
- In ruimtes met kinderen wordt geen wasbenzine, terpentijn, verf, verfbijsmiddelen of andere chemicaliën met oplosmiddelen gebruikt.
- Na verfwerkzaamheden wordt extra gelucht tot de verflucht verdwenen is.
- Er worden geen sterk geurende producten gebruikt.

Speelgoed:

- Reinig regelmatig het speelgoed en was regelmatig kussens, speelkleden en de verkleedkleding.
- Verwijder/vervang beschadigd speelgoed.
- Houdt speelgoed voor binnen en buiten apart.

SKOS. Samen groot worden.

- Kinderen mogen alleen onder direct toezicht met touwen spelen.

SKOS. Samen groot worden.